

PROF. VASILE VELICAN – 100 DE ANI DE LA NAȘTERE

Prof.univ.dr.Leon Sorin MUNTEAN
USAMV Cluj-Napoca

În ziua de 9 decembrie 2004 se împlinește un secol de la nașterea eminentului profesor Vasile VELICAN, reprezentant de seamă al învățământului și științei agricole românești.

Profesorul Vasile VELICAN s-a născut la 9 decembrie 1904, în comuna Hărman, jud.Brașov, într-o familie de țărani, fiind al zecelea copil al lui Gheorghe și Maria Velican. Din familie a moștenit inteligența și atitudinea față de muncă, modestia și omenia care i-au luminat chipul întreaga viață. Școala elementară a urmat-o în comuna natală, apoi a absolvit liceul „*Andrei Șaguna*” din Brașov în 1924, când s-a înscris la *Academia de Agricultură din Cluj*, unde a obținut titlul de inginer agronom în anul 1928. Ca student a fost remarcat de profesori pentru nivelul cunoștințelor acumulate, atât la disciplinele

fundamentale, cât și la cele de specialitate, fiind recomandat să lucreze în cercetarea științifică sau în învățământul superior.

După încheierea cu deosebit succes a studiilor universitare în anul 1928 și efectuarea stagiului militar la școala de geniu din București, revine la „Alma mater”, unde funcționează un an ca secretar general, apoi activează în cercetare la Stațiunea de Ameliorarea Plantelor din Cluj, timp de șase ani ca asistent (1930-1935). În anul 1935 a obținut titlul de doctor în științe agricole la Academia de Înalte Studii Agricole din Cluj, fiind promovat apoi în funcția de șef de lucrări. Din anul 1936 a fost director al Stațiunii Experimentale Câmpia Turzii, funcție pe care o deține până în anul 1945, când revine la Cluj, ca director al Stațiunii de Ameliorarea Plantelor, până în anul 1960, când această stațiune este integrată în Institutul Agronomic Cluj. Timp de un sfert de secol a condus succesiv cele două unități de cercetare (Câmpia Turzii și Cluj), unități de referință pentru cercetarea agricolă din Ardeal.

În anul 1948, devine profesor titular de fitotehnie la Agronomia clujeană, unde deține și funcția de șef de catedră până la pensionare (31 august 1974), iar în continuare aceea de profesor consultant, până în ultimele clipe ale vieții (6 septembrie 1984). Numele său este legat de marile performanțe profesionale ale Școlii agronomice clujene din acea perioadă.

În cele peste cinci decenii de activitate (1928-1984) în cercetarea științifică și învățământul superior agronomic, profesorul Vasile VELICAN a contribuit substanțial la dezvoltarea și afirmarea acestor domenii de activitate în țara noastră. În calitate de profesor, înalta sa competență profesională și-a pus amprenta pe formarea a zeci de promoții de ingineri agronomi și a unui număr mare de doctoranzi, a sprijinit și condus formarea și afirmarea unei pleiade de cercetători și cadre didactice universitare. În munca de cercetare a condus crearea unui însemnat număr de soiuri de plante, între care cele de grâu (Cluj 650, Cluj 722), orz de toamnă (Cluj 230), orzoaică de primăvară (Cluj 123), porumb (Galben timpuriu, Arieșan) și cartof (Ardeal, Napoca, Someșan). A elaborat studii de referință în domeniul biologiei și tehnologiei de cultură a plantelor. Este autor sau coautor a 15 lucrări de sinteză (tratate, monografii, manuale universitare) și a unor lucrări științifice de avangardă, care îmbogățesc patrimoniul științific național. Amintim aici: *Manualul inginerului agronom* (edițiile 1952, 1959, 1967); *Fitotehnie*, vol.I, II și III (Ed.Agrosilvică, București, 1956-1960), *Monografia porumbului* (Ed. Academiei Române, București, 1957), *Fitotehnie*, vol.I și II (Ed. Agrosilvică, București, 1965), *Cartoful* (Ed.Agrosilvică, București, 1963), *Flora României*, vol.XII (Ed.Academiei Române, București, 1972), *Tratat de ameliorarea plantelor*, vol.I și II (Ed.Academiei Române, București, 1971-1972), *Dicționar practic de biologie agricolă* (Ed.Enciclopedică Română, București, 1974) etc. „*Eripitur persona, manet res*” (*persoana piere, lucrul rămâne*”).

În semn de recunoaștere a personalității sale, profesorul Vasile VELICAN, a fost ales membru corespondent al Academiei Române (în anul 1963); membru titular al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, de la organizarea ei (în anul 1969), fiind ales la acea dată și președinte al secției I (Cultura plantelor), a acestui înalt for academic. A deținut funcția de secretar științific al Filialei Cluj a Academiei Române (din anul 1974) și cea de președinte al secției Om-Biosferă (din anul 1974). A primit diferite distincții, între care: Meritul Agricol și Coroana României în grad de cavaler (1938); Medalia muncii (1954) și (1957); Ordinul muncii cl.II în 1962 și clasa I în 1965); Profesor emerit (1964); Ordinul Meritul Științific cl.II (1966); Ordinul Steaua României cl.III (1970) etc. A primit premiul Stanculescu al Academiei Române (1944), premiul Gheorghe Doja al Academiei Române (1953) și premiul Ministerului Învățământului (1957).

Profesorul și omul de știință Vasile VELICAN a fost o figură proeminentă a instituției noastre și a Clujului universitar, un reprezentant de seamă al științei agricole românești, posesor a unei vaste culturi agronomice, fundamentate științific și practic. Remarcăm și conduita sa ireproșabilă în viața particulară și socială, alesele sale calități umane, prin care s-a făcut cunoscut și stimat în rândul specialiștilor, a colaboratorilor și discipolilor. A fost și este un model demn de urmat de noi cei de astăzi și din generațiile viitoare.

Prof.univ.dr.Leon Sorin MUNTEAN
Universitatea de Științe Agricole și
Medicină Veterinară Cluj-Napoca